

Statens vegvesen

Vedlegg 1 – Høringsnotat

Høring om forslag til endring i førerkortforskriften

Vegdirektoratet

Trafikant- og kjøretøyavdelingen

28.08.2014

1 Innledning

I denne høringen foreslås det endring av gyldighetstid for helseattester og en lemping av innbytteregulene for EØS-førerkort som er utstedt etter innbytte av førerkort fra land utenfor EØS. Det foreslås også å innføre krav om praktisk prøve ved fornyelse av førerkort med ett års gyldighet i tunge klasser på grunn av manglende sikkerhetskurs på bane, når fornyelse skjer senere enn ett år etter utløp.

Forslag til øvrige endringer er i hovedsak presisering av gjeldende bestemmelser og forvaltningspraksis, uten at det medfører noen realitetsendringer. En del av endringene foreslås på bakgrunn av tilbakemeldinger om at enkelte bestemmelser er vanskelig å tolke.

2 Omtale av forslagene med kommentarer

Under følger en omtale med begrunnelser for forslag til endringer i den enkelte paragraf.

§ 1-2 Anerkjennelse av utenlandske førerkort

Nytt vedtak om ekvivalenser mellom førerkortklasser

Kommisjonen vedtok 20. mars 2014 et nytt vedtak om ekvivalenser mellom førerkortklasser. Vedtak 2014/209/EU av 20. mars 2014 erstatter tidligere ekvivalensvedtak 2013/21/EU av 18. desember 2012.

Bakgrunnen for det nye ekvivalensvedtaket er at Kroatia er blitt medlem av EU, og at Tsjekkia, Tyskland, Hellas, Italia, Slovenia og Sverige har meldt inn endringer i oversikten over tidligere førerkortklasser etter vedtakelsen av 2013/21/EU.

Henvisningen i førerkortforskriften § 1-2 første ledd må derfor oppdateres.

Førerkort som ikke tilfredsstillter kravene i førerkortdirektivet og ekvivalensvedtaket

Ved endringsforskrift som trådte i kraft 1. september 2013, ble det tatt inn i førerkortforskriften at førerkort som ikke er utstedt i samsvar med førerkortdirektivet eller ekvivalensvedtaket, ikke skal anerkjennes i Norge. Bestemmelsen ble tatt inn blant annet for å hindre såkalt førerkortturisme.

Ett av de vanligste direktivbruddene som vi avdekker er at førerkort er blitt utstedt i et annet EØS-land til personer som ikke har fast bopel der. Dette gjøres ofte fordi det på grunn av prisnivået generelt, er billigere å erverve førerkort i andre land enn det er i Norge. Bestemmelsen som ble tatt inn fra 1. september 2013 innebærer at førerkortklasser som er ervervet i strid med direktivet, f.eks. brudd på kravet om fast bopel, ikke anerkjennes i Norge.

I praksis har det vist seg at bestemmelsen i enkelte tilfeller er håndhevet for strengt, slik at også tidligere ervervede rettigheter er blitt nektet anerkjent når en person har levert inn et førerkort som ikke er i tråd med kravene i direktivet eller ekvivalensvedtaket. Dette er en for streng tolkning av bestemmelsen. Bestemmelsen er ikke ment å ramme rettigheter vedkommende er registrert med fra før. Vegdirektoratet foreslår derfor å presisere bestemmelsen for å unngå dette i fremtiden.

Et tilfelle som illustrerer problemstillingen er følgende: En person erverver klasse B i Norge på normalt vis mens han er fast bosatt her. Han reiser senere til Polen på ferie og utvider til førerrett i klasse C. Direktivets krav til fast bopel i ervervslandet er da ikke oppfylt, fordi vedkommende oppholder seg der i for kort tid til å oppnå fast bopel i førerkortdirektivets forstand. Konsekvensen av bestemmelsen i § 1-2 er da at klasse C ikke anerkjennes i Norge. Klasse B, som er ervervet på tilfredsstillende måte, skal ikke rammes av at klasse C ikke anerkjennes.

Et annet eksempel er der en person har ervervet polsk klasse B, i tråd med reglene i direktivet, før vedkommende flyttet til Norge. Vedkommende bytter ikke dette inn og drar så tilbake til Polen på ferie og utvidet til klasse C. I dette tilfellet anerkjennes klasse B, men ikke klasse C fordi kravet til fast bopel i ervervslandet ikke var oppfylt for klasse C. Vedkommende kan da få utstedt et norsk førerkort for klasse B, under forutsetning at øvrige vilkår for å inneha førerrett er oppfylt.

I bestemmelsens første ledd foreslås derfor setningen «*Førerkortklasser som tidligere er ervervet i tråd med direktivet påvirkes ikke*».

§ 2-2 Kjøretøykategorier m.m.

I førerkortsammenheng skiller vi mellom internasjonale klasser som følger av EUs tredje førerkortdirektiv (2006/126/EF) og nasjonale klasser som er særnorske bestemmelser. I førerkortforskriften § 2-2 tredje ledd defineres internasjonale førerkortklasser. Nasjonale førerkortklasser er snøscooter, traktor og motorredskap, og er omtalt i førerkortforskriften §§ 3-17 og 3-18. Vi har også særregler i førerkortforskriften § 12-1 om unntak fra førerkortplikt for traktor, motorredskap og saktegående motorvogn.

Bestemmelsen i § 2-2 er i en konkret sak feiltolket slik at direktivbestemmelsene ble benyttet på traktor og motorredskap i førerkortforskriften § 12-1. Traktor og motorredskap er som nevnt nasjonale førerkortklasser, og omfattes ikke av direktivets bestemmelser. For å unngå tilsvarende misforståelser i fremtiden, foreslår Vegdirektoratet å presisere i § 2-2 tredje ledd at definisjonene i bestemmelsen gjelder internasjonale førerkortklasser.

Et annet mulig alternativ er å oppheve hele nr.1 som definerer motorvogn slik det er definert i førerkortdirektivet. Formålet med definisjonen i førerkortforskriften er å vise at førerkortdirektivet ikke omfatter alle typer motorvogner og at regler for disse gjelder nasjonalt.

Førerkortforskriften henviser for øvrig til de definisjonene som følger av kjøretøyforskriften der blant annet motorvogn er definert.

§ 4-1 Gyldighetstid for førerkort

I § 4-1 første ledd første punktum er det henvist til § 4-2 til § 4-5. Det riktige skal være til § 4-4 da § 4-5 gjelder tunge klasser og § 4-1 første ledd kun gjelder lette klasser.

Vegdirektoratet foreslår derfor å endre ordlyden slik at det henvises til §§ 4-2 til 4-4.

§ 4-5 Manglende sikkerhetskurs på bane for klassene C, CE og D

Personer som får førerkort for første gang i klasse C, CE eller D, uten å ha gjennomført sikkerhetskurs på bane, får utstedt førerkort med kun ett års gyldighet. Vegdirektoratet har fått tilbakemelding om at det er usikkerhet knyttet til om kravet til praktisk prøve ved fornyelse av førerrett som er utløpt med mer enn ett år, skal gjelde for disse personene.

Vegdirektoratet mener at det ikke er noen grunn til at personer som har fått et førerkort med kortere gyldighet fordi de mangler sikkerhetskurs på bane, skal behandles mildere ved manglende fornyelse enn andre. Hensynene bak er de samme: de har vært uten førerrett i mer enn ett år og har ikke hatt mulighet til å holde ferdighetene ved like. I tillegg har disse kort kjøreefaring i gjeldende klasse, i motsetning til personer som har kjørt i mange år men så glemt å fornye. I andre tilfeller har føreren hatt minst fem års kjøreefaring.

Sikkerhetskurs på bane inneholder i praksis 1-2 timer egenkjøring. Kurset inneholder ikke kjøring i vanlig trafikk og kan ikke erstatte den kjøreefaringen man opparbeider seg ved sammenhengende førerrett i minst fem år.

Vegdirektoratet ønsker derfor å presisere førerkortforskriften slik at det kommer klart frem at det ved fornyelse senere enn ett år etter utløp av førerretten gjelder krav om praktisk prøve også i disse tilfellene.

§ 5-2 Utstedelse av førerkort - Krav til lovlig opphold og registrering i folkeregisteret for utstedelse av førerkort

Krav til lovlig opphold

Det har alltid vært et krav om at man har lovlig opphold i Norge for å få utstedt førerkort. Dette var tidligere eksplisitt uttrykt i ordlyden. I forbindelse med implementering av tredje førerkortdirektiv ble det gjort en del strukturelle endringer i førerkortforskriften. Det ble vurdert at det er så selvsagt at du må oppholde deg lovlig i Norge for å kunne benytte deg av rettigheter som bosatt i landet, at det var unødvendig at dette kravet fremgikk eksplisitt. I ettertid har Vegdirektoratet behandlet en klage over en sak hvor en asylsøker med endelig avslag på asylsøknad ble nektet norsk førerkort fordi han ikke lenger hadde «lovlig opphold». Klager hevdet at han oppfylte kravet til fast bopel og mente han oppfylte vilkårene for norsk førerkort. Vegdirektoratet mener at det ikke er tvil om at det er et krav om lovlig opphold for å få utstedt førerkort, men for å unngå slike klager foreslår vi å ta inn igjen i ordlyden at det kreves «lovlig opphold» for å få utstedt norsk førerkort.

Krav til registrering i folkeregisteret

Det er en plikt å melde inn- og utflytting til og fra Norge til Det sentrale folkeregisteret.

Etter tredje førerkortdirektiv (2006/126/EF) er Statens vegvesen som førerkortmyndighet forpliktet til ikke å utstede førerkort til personer som ikke har fast bopel i landet. Ved forespørsel fra andre lands førerkortmyndigheter om en persons bostedstatus er Det sentrale folkeregister den kilden som benyttes.

Ved beregning av når en person fikk fast bopel i Norge i førerkortsammenheng, tar vi utgangspunkt i når vedkommende fikk, eller skulle ha fått, d-nummer eller fødselsnummer. Selv om man følger reglene for folkeregistrering kan det forekomme avvik fra faktisk bosetting. Det er bakgrunnen for at denne datoen kun er utgangspunktet for beregning av innbyttefrist for førerkort utstedt utenfor EØS. Dersom søker dokumenterer at innmeldt dato ikke er riktig, er det saksbehandler som må vurdere hva som skal legges til grunn.

Hele systematikken rundt reglene om utstedelse av førerkort tar utgangspunkt i plikten til å registrere seg i Folkeregisteret. Autosys førerkortregister henter opplysninger om bostedstatus fra Det sentrale folkeregister. Å utstede førerkort til en person som ikke er registrert som bosatt i Det sentrale folkeregister, vil derfor kreve «unntaksbehandlig» i Autosys.

Det er derfor et saklig krav som er innarbeidet i forvaltningspraksis at man må være registrert som bosatt i Det sentrale folkeregister før førerkort kan utstedes. Dette kravet er nødvendig for å sikre en forsvarlig forvaltning av førerkortutstedelser i Norge.

Vegdirektoratet foreslår derfor at det forskriftsfestes at en person må være registrert som bosatt i Norge før førerkort utstedes.

Fast bopel er definert i førerkortforskriften § 2-3. Fast bopel regnes fra man fikk, eller skulle fått, d-nummer eller fødselsnummer i Norge. Denne bestemmelsen er gitt for å hindre at man skal få en fordel i forhold til fristberegning ved å registrere seg i Folkeregisteret på et senere tidspunkt enn det som kreves etter folkeregisterloven. Denne bestemmelsen foreslås ikke endret. Det betyr at folkeregistreringsdatoen fortsatt kun vil være utgangspunktet for beregning av når en førerkortsøker fikk fast bopel.

§ 8-1 Førerkort fra annen EØS-stat – anerkjennelse ved midlertidig opphold

Dagens ordlyd i § 8-1 første ledd er: «Førerkort som er utstedt i en annen EØS-stat, er gyldig her i landet i samsvar med sitt innhold. Likevel gjelder § 4-6 andre ledd. Paragraf 4-6 gjelder utfasing av gamle førerkortmodeller og innebærer at alle førerkort EØS-førerkort som benyttes for kjøring i Norge fra og med 19. januar 2033 må være den nyeste EU-modellen for førerkort for å være gyldig.»

Fra 1. september 2013 ble det i § 1-2 første ledd tatt inn en ny bestemmelse som også innebærer et unntak fra bestemmelsen i § 8-1 første ledd. Etter § 1-2 anerkjennes ikke EØS-førerkort som er utstedt i strid med førerkortdirektivet for kjøring i Norge.

I denne høringen foreslås det også tatt inn i § 9-1 at innehavere av EØS-førerkort er underlagt kravet i § 4-1 om helseundersøkelse og utstedelse av nytt førerkort fra fylte 75 år. Dette gjelder selv om EØS-førerkortet har en gyldighet utover dette.

Det kan også tenkes at det kommer flere unntak i fremtiden. I stedet for at det legges i flere henvisninger foreslår Vegdirektoratet at henvisningen til § 4-6 fjernes og at ordlyden i første punktum gjøres mer generell: *Førerkort som er utstedt i en annen EØS-stat, er gyldig her i landet i samsvar med sitt innhold, med de unntak som følger av denne forskriften.*

§ 9-1 Generelle bestemmelser – anerkjennelse av utenlandsk førerkort ved fast bopel

Fra og med 19. januar 2013 ble aldersgrensen for krav til helseattest for førerkortinnehavere i Norge hevet til 75 år. Fra samme dato ble det innført krav om at førerkortet samtidig måtte fornyes i samsvar med gyldigheten som er satt av legen. Direktivet oppstiller hvilke helsekrav som gjelder, men det er opp til den enkelte medlemsstat å bestemme hvilke virkemidler som skal brukes for å sikre at den enkelte førerkortinnehaver oppfyller disse kravene.

Vi ønsker å kontrollere helsen til alle førerkortinnehavere som er fylt 75 år, også de som har et utenlandsk EØS-førerkort. Da det er opp til den enkelte medlemsland å sikre at helsekravene er oppfylt, vil det være mange ulike systemer og regler i de ulike EØS-landene. Vi vet derfor ikke om, og eventuelt når, helsen til en innehaver av et EØS-førerkort over 75 år er kontrollert. Vegdirektoratet foreslår derfor å ta inn et nytt punktum i § 9-1 andre ledd om at innehavere av gyldig EØS-førerkort er underlagt kravet i § 4-1 om helseundersøkelse og utstedelse av nytt førerkort fra fylte 75 år.

Det foreslås samtidig at man fjerner henvisningen til § 8-1 sjettede ledd og i stedet tar inn at førerkortinnehavere må oppfylle norske alderskrav i aktuelle førerkortklasser. Dette vil ikke medføre realitetsendringer, men vil gjøre det lettere for brukeren å lese forskriften da man ikke behøver å slå opp i § 8-1 sjettede ledd.

§ 9-3 Førerkort utstedt utenfor EØS-området

Paragraf 9-3 gjelder anerkjennelse av førerkort utstedt utenfor EØS-området ved fast bopel i Norge. Bestemmelsen omtaler ikke førerkort fra Sveits som ellers behandles særskilt. Vegdirektoratet foreslår å ta inn et nytt tredje ledd i § 9-3 for å klargjøre at førerkort utstedt i Sveits skal anerkjennes også ved fast bosetting i Norge.

Vegdirektoratet foreslår derfor at det tas inn et nytt tredje ledd:

For innehaver av førerkort utstedt i Sveits gjelder § 8-3.

§ 9-4 Førerkort utstedt under midlertidig opphold i utlandet

Bestemmelsen omhandler anerkjennelse av førerkort som er ervervet under midlertidig opphold i utlandet. Overskriften er i dag: Person som har fast bopel i Norge. Vegdirektoratet mener at denne overskriften ikke sier så mye om hva bestemmelsen gjelder og foreslår derfor at overskriften endres til *Førerkort utstedt under midlertidig opphold i utlandet*.

Av midlertidige opphold er bare studieopphold av mer enn seks måneders varighet som gir rett til å få utstedt førerkort i et annet EØS-land enn der man har sitt faste bosted. Vegdirektoratet foreslår derfor å presisere § 9-4 første ledd slik at det kommer klart frem at det bare gjelder *studieopphold*.

§ 10-2 Innbytte av førerkort utstedt i land utenfor EØS-området

Bestemmelsen gjelder innbytte av førerkort utstedt i land utenfor EØS-området. Da bestemmelsen ble endret med ikrafttredelse 10. januar 2014 ble alle klasser unntatt BE omtalt

i paragrafen. Dette skyldes åpenbart en forglemmelse. Det har aldri vært meningen at klasse BE ikke skal kunne byttes inn.

Praktisk prøve i klasse BE omfatter, i tillegg til spesielle momenter knyttet til å kjøre med tilhenger, også mye av det som er innholdet i prøven i klasse B. Ved innbytte forutsetter man at søkeren innehar de nødvendige ferdighetene i klassen det er søkt innbytte av.

Vegdirektoratet ser derfor ingen betenkeligheter med at man kan søke innbytte av BE direkte, uten å gjennomføre praktisk prøve i klasse B først. Vegdirektoratet foreslår derfor å legge til *eller BE* alle steder det står B i § 10-2.

§ 10-3 Innbytte av førerkort utstedt i annen EØS-stat

Endringer i § 10-3 og forslag om ny § 10-3 a

EØS-førerkort utstedt etter innbytte fra tredjeland gir ikke rett til direkte innbytte, jf. § 10-3 første ledd tredje punktum. Dette ble tatt inn ved forskriftsendring 19. januar 2013.

Bakgrunnen for endringen var at reglene for innbytte av førerkort utstedt i land utenfor EØS-området ble innskjerpet 1. oktober 2010, blant annet ved at antall godkjente innbytteland utenfor EØS ble kuttet ned fra 40 til 10 land. For å unngå en omgåelse av de innskjerpede innbyttereglene ble § 10-3 endret slik at EØS-førerkort opprinnelig utstedt i tredjeland vi godtar innbytte fra kan byttes inn etter vilkårene i § 10-2, og førerkort opprinnelig utstedt i andre tredjeland, ikke gir rett til innbytte.

Dagens regler gjelder uavhengig av hvor lenge vedkommende har vært innehaver av EØS-førerkortet. Etter at § 10-3 første ledd tredje punktum ble tatt inn i førerkortforskriften ser vi imidlertid at det er uheldig at regelen også rammer EØS-førerkort utstedt for mange år siden, hvor tredjelandsførerkortet som opprinnelig var grunnlaget for innbytte ligger langt tilbake i tid. Vegdirektoratet foreslår derfor å åpne for at personer som har hatt førerrett i en eller flere EØS-stater i minst 10 år sammenhengende før vedkommende tok fast bopel eller flyttet tilbake til Norge, skal gis rett til direkte innbytte.

Kravet til 10 år er satt på bakgrunn av en avveining av flere hensyn. Vi mener kravet om antall år må være av en viss lengde for å unngå førerkortturisme og omgåelse av innbyttereglene i § 10-2. På den andre siden ønsker vi ikke å sette en så høy grense at regelen kun berører ytterkanten av EØS-førerkort vi mener ikke bør behandles som et innbytte fra et tredjeland.

Etter vår vurdering er kravet om 10 år strengt nok til at vi i stor grad sikrer oss mot førerkortturisme, samtidig som kravet sikrer en viss kompetanse. Vi kan imidlertid ikke kreve at innehaveren av EØS-førerkortet faktisk har kjørt bil i 10 år i EØS-landet, men vi antar at lengden på kravet i de fleste tilfellene vil sikre en grunnleggende kompetanse og erfaring fra trafikkbildet i et EØS-land.

Vi mener det blir mest oversiktlig at førerkort utstedt i annen EØS-stat etter innbytte fra tredjeland reguleres i en egen bestemmelse, og foreslår derfor en ny § 10-3 a.

Vi foreslår at tilsvarende unntak skal gjelde for anerkjennelse av slike førerkort, både ved midlertidig opphold og ved fast bopel i Norge, jf. §§ 8-1 og 9-2.

For å unngå at § 10-3 første ledd tredje punktum fikk tilbakevirkende kraft for personer som allerede bodde i Norge, ble det tatt inn en overgangsregel i § 10-3 første ledd siste punktum. Denne lyder som følger: *For personer som tok fast bopel i Norge før 19. januar 2013 og som er innehaver av EØS-førerkort byttet inn fra stat utenfor EØS, gjelder bestemmelsene om ordinære EØS-førerkort.* Det har forekommet tilfeller hvor personen tok fast bopel før 19. januar 2013 og hevder å ha rett til direkte innbytte av et førerkort utstedt i et annet EØS-land etter denne dato. Det er ut i fra formålet med bestemmelsen ingen tvil om at den ikke gir rett til innbytte. Bestemmelsen er gitt som en overgangsregel slik at den ikke skulle ramme personer som allerede bodde i Norge og som var i besittelse av et gyldig EØS-førerkort. Førerkort som er utstedt i strid med kravet til fast bopel er uansett ikke gyldig for kjøring i Norge jf. førerkortforskriften § 1-2 første ledd.

For å unngå enhver tvil foreslår Vegdirektoratet å endre ordlyden i § 10-3 slik at det kommer klart frem i ordlyden at bestemmelsen kun gjelder førerkort utstedt før 19. januar 2013.

§ 12-1 Alminnelige unntak fra førerkortplikten for traktor, motorredskap, saktegående motorvogn og selvbalsenerende kjøretøy

I andre ledd foreslås det en språklig retting av en feil oppbygd setning. Endringen medfører ingen realitetsendringer.

Selbalanserende kjøretøy – krav til legitimasjon

Fra 1. juli i år ble det tillatt å føre selvbalsenerende kjøretøy i Norge. Kravene til føreren er at man må være fylt 16 år og inneha ha tilstrekkelig ferdighet. Under høringen i vår kom det innspill fra Politidirektoratet om at de ønsket at det skulle fastsettes en plikt til å ha med legitimasjon under kjøring.

Krav til legitimasjon var ikke et tema under høringen og man konkluderte derfor at det ikke kunne fastsettes et slikt krav før det har vært på høring.

For at politiet skal kunne kontrollere at alderskravet i forskriften er oppfylt er det behov for å ta inn et krav om at legitimasjon skal medbringes under kjøring.

De fleste bærer i det daglige med seg gyldig legitimasjon i form av for eksempel førerkort eller bankkort med bilde. I aldersgruppen 16-18 år antar vi imidlertid at det er mange som ikke har slik legitimasjon. En del banker har også begynt å utstede bankkort uten bilde. De fleste i denne aldersgruppen har imidlertid skolebevis eller et tilsvarende legitimasjonsdokument.

Vegdirektoratet ser i utgangspunktet ikke behov for å stille krav til spesielle sikkerhetslementer e.l. slik at for eksempel et skolebevis kan benyttes som legitimasjon. Det medfører selvfølgelig en fare for at det kan skje at enkelte forfalsker legitimasjon for å kunne

føre et selvbalanserende kjøretøy. Å forfalske et legitimasjonsdokument er straffbart i seg selv. Vi antar derfor at sannsynligheten for at dette skjer er svært liten.

Ved utleie av selvbalanserende kjøretøy vil utleieren ha et ansvar for å forsikre seg om at føreren er fylt 16 år. Det følger av vegtrafikkloven § 17 annet ledd at *Eier av motorvogn eller den som på eierens vegne har rådighet over den, plikter å forvisse seg om at den som han lar bruke motorvognen, fyller vilkårene for å føre den.* De som leier et selvbalanserende kjøretøy må derfor påregne å ha med legitimasjon i alle tilfeller.

Vegdirektoratet foreslår derfor at det tas inn i § 12-1 i førerkortforskriften at legitimasjon med navn, bilde og fødselsdato må medbringes under føring av selvbalanserende kjøretøy uten at det spesifiseres noe sikkerhetsnivå. Dersom man etter en tid erfarer at dette ikke er et strengt nok legitimasjonskrav, bør det gjøres en ny vurdering og eventuelt foretas en skjerping av kravet.

Vi ber spesielt om innspill på om dette er et strengt nok krav til legitimasjon. Vi ber også om innspill på om det kan og eventuelt bør settes en aldersgrense oppad for hvem som må medbringe legitimasjon.

Vedlegg 1 § 5 Egenerklæring om helse - helseattest

Sjette ledd - Gyldighetstid for helseattest

Slik regelen er i dag må helseattest leveres innen 6 måneder etter at den er utstedt for at den skal kunne benyttes for utstedelse av førerkort. Så lenge den er innlevert innen denne fristen er den imidlertid «administrativt» gyldig i 3 år. Dette følger av vedlegg 1 § 5 sjette ledd i førerkortforskriften.

Slik denne bestemmelsen har blitt praktisert har man kunne få utstedt førerkort med full gyldighet i inntil 3 år etter at helseattesten ble utstedt. Vegdirektoratet anser dette som uheldig.

Vegdirektoratet foreslår derfor at helseattester skal være gyldig for utstedelse av førerkort i ett år etter at den er utstedt uavhengig av når den leveres til trafikkstasjonen. En helseattest er «ferskvare» på den måten at legen kun kan vurdere helsen på nåværende tidspunkt. Likevel må man kunne akseptere en viss gyldighetstid etter utstedelse for å gi førerkortsøkeren nødvendig tid til å bestå førerprøven. Søkeren selv plikter å oppsøke lege for en ny vurdering dersom han eller hun er i tvil om helsekravene fortsatt er oppfylt. Leger har også meldeplikt til politiet for personer som ikke lenger oppfyller helsekravene for å inneha førerkort. Denne plikten inntreer imidlertid først for personer som har ervervet førerkort.

Vegdirektoratet anser at ett års gyldighet fra utstedelse for helseattester er forsvarlig og at det er en bedre løsning enn slik det er i dag. Det at man etter dagens løsning i praksis kan få utstedt førerkort i opptil 3 år etter at helseattesten er utstedt medfører at man i verste fall ikke kontrollerer førerens helse i tunge klasser før etter 8 år. Det følger av førerkortdirektivet at helsen skal kontrolleres hvert 5. år for personer som innehar tunge førerkortklasser. Det betyr at det kan forekomme brudd på direktivet i enkelte tilfeller.

Vedlegg 1 § 5 i førerkortforskriften foreslås derfor endret slik at førerkort må være utstedt innen ett år etter at helseattesten er utstedt.

Vedlegg 2 § 2 Førerkortmodell

Forordning 575/2014/EU om endring av forordning 383/2012/EU om mikrobrikke i førerkort

Kommisjonen vedtok 27. mai 2014 forordning 575/2014/EU om endring av forordning 383/2012/EU om mikrobrikke i førerkort. Endringen er en konsekvens av at Kroatia ble EU-medlem fra 1. juli 2013, og innebærer kun en tilføyning av et eget nummer for typegodkjenning av mikrobrikker for Kroatia.

Førerkortforskriften vedlegg 2 § 2 henviser til forordning 383/2012/EU. Henvisningen må oppdateres som følge av endringen.

Vedlegg 4 – Førerkortkoder

Kode 78

Definisjonen av «automatgiret kjøretøy» ble endret i 3. førerkortdirektiv i 2013 og implementert i norsk rett januar 2014, se førerkortforskrift § 2-2 tredje ledd nr. 8 og nr. 9. Mens man tidligere definerte «automatgiret kjøretøy» som kjøretøy uten koblingspedal/-hendel, tar man i dag utgangspunkt i definisjonen av «kjøretøy med manuellt gir». Dette er kjøretøy med koblingspedal/-hendel som må betjenes av fører ved start, stopp og girskifte. Girsystem som ikke oppfyller nevnte kriterier for manuellt gir, defineres alle i dag som «kjøretøy med automatgir».

Definisjonen er tidligere endret, men beskrivelsen av koden må oppdateres. Vegdirektoratet foreslår at vedlegg 4 kode 78 skal endres til: Kode 78 – begrenset til kjøretøy med automatgir.

3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske konsekvenser

De foreslåtte endringene medfører ingen vesentlige økonomiske konsekvenser. Endring av gyldighetstid for helseattester medfører kostnader til endring av Autosys førerkortregister. Dette dekkes gjennom gjeldende budsjетtrammer.

Personer som ikke har gjennomført sikkerhetskurs på bane i tunge klasser får etter førerkortforskriften § 4-5 kun ett års gyldighet på førerkortet. Dersom det innføres krav til praktisk prøve for personer som fornyer dette senere enn ett år etter utløp, vil dette medføre en utgift for den enkelte i form av gebyr for praktisk prøve og leie av kjøretøy til prøven. Ved å gjennomføre kurset og fornye førerkortet innen ett år etter utløp vil man unngå denne kostnaden. Tilgang til baner for gjennomføring av kurs er så god at dette ikke vil være et hinder. Kravet til praktisk prøve er begrunnet i trafiksikkerhet og vurderes som forholdsmessig.

Forslaget til lemping av reglene for anerkjennelse av EØS-førerkort som er utstedt etter innbytte av førerkort fra land utenfor EØS medfører at flere får godkjent sitt førerkort for bruk

i Norge og eventuelt innbytte til Norsk førerkort. Den foreslåtte endringen vurderes ikke å virke negativt inn på trafikksikkerheten, samtidig som de personene som har hatt ett slikt førerkort i mer enn ti år, slipper den økonomiske byrden det er å erverve norsk førerkort som førstegangssøker.

Dersom det innføres plikt til å medbringe legitimasjon under føring av selvbalanserende kjøretøy vil det gjøre det enklere for politiet å kontrollere at alderskravet er oppfylt. Byrden det medfører å måtte medbringe legitimasjon under føring av et slikt kjøretøy må anses som akseptabel for å kunne utøve denne rettigheten.

Administrative konsekvenser

Presisering av uklare bestemmelser vil sikre misforståelser av regelverket både for publikum og saksbehandlere. Dette vil kunne medføre færre klagesaker og sikre likebehandling.

Personvernkonsekvenser

Slik Vegdirektoratet vurderer det vil forslaget ikke medføre noen personvernkonsekvenser.